

Kmečka trgovina

Ukrepi proti šušmarjem in mešetarjem

Izredno mnogo šušmarstva se opaža v vsem prometu z živino, saj je n. pr. v okrajih Maribor levi in desni breg, kjer je trgovina z živino živahna, samo en trgovec z živino in en trgovec s svinjami. So pa tudi okraji, v katerih sploh ni upravičenih trgovcev te stroke. Zato pa ni nič manj živinskih mešetarjev, ki so pač sejmskim nadzornim organom znani, pa nemoteno obiskujejo sejme in sklepajo kupčije.

Zelo se kršijo tudi določbe o prevažanju živine na sejme. Izdajajo se nepravilni živinski potni listi, predvsem se živali označujejo kot domače reje, čeprav niso, pa tudi vozila, s katerimi se živali dovažajo, se pogosto natrpajo tako, da se živali mučijo in s tem kršijo predpisi o trpinčenju živali. Posledica nerednosti je, da se v tej trgovski stroki povzroča gospodarska škoda interesom na obeh straneh, ki je ni treba še pojasnjevati.

Na vse te in druge nerednosti je postala pozornost tudi kr. banska uprava, ki je po zaščiti veterinarskega odseka in zbornice odredila ter izdala vsem okrajnim načelstvom in mestnim poglavarstvom dne 20. junija sledeče:

»Vsi sejmski upravičenci morajo paziti, da ne smejo pripuščati k sejmarjenju nikogar, ki nima pooblastila za trgovanje z živino ali ki ni vzredil živali v lastnem gospodarstvu. Razen tega so tržni nadzorni organi dolžni naznaniti pristojnemu obrtnemu oblastvu vsakogar, o katerem bi dognali, da na sejmu neupravičeno prekupejuje z živino bodisi zase bodisi kot mešetar po naročilu drugega trgovca. Sejmski nadzorni organi naj naznanijo tudi nepravilnosti, ki bi jih opazili na živinskih potnih listih ali pri nakladanju živine na vozila, pristojnemu okrajnemu načelstvu, oziroma mestnemu poglavarstvu zaradi nadaljnjih ukrepov.

Posebej se okrajnim veterinarjem naroča, da na živinskih sejmiščih skrbijo, da se odrede posebni prostori za sejmarjenje s svinjami, tako da bodo posamezne večje skupine živali kakor koli ločene med seboj (s pregrajo, živo mejo in podobno).

Končno se okrajna načelstva opozarjajo, da mora vsak trgovec z živino izkazati, da ima trgovski hlev, ki ga je treba komisijsko odobriti.

Podpore za zgradbo sadnih sušilnic

Sušenje sliv in drugega sadja se je vršilo doslej v največji meri v preprostih domačih sušilnicah in je tako posušeno sadje imelo slabo kakovost. Zaradi tega se je začela od strani kmetijskega ministrstva in drugih zainteresiranih strokovnjakov in ustanov velika akcija za uvedbo boljšega načina sušenja sliv v modernih sušilnicah. Da bi se omogočilo to koristno delo, je kmetijski minister odobril znesek 900.000 din, ki se razdeli na posamezne banske uprave v svrhu podpor za zgraditev modernih sadnih sušilnic sistema dr. Stojkovič, velikega in malega tipa, in sistema Glavinč ali drugega tipa. Naša dravska banovina je dobila od gornjega zneska 72.000 din. Podpora iz tega zneska bo kr. banska uprava dala onim sadjarjem, ki imajo na svojem zemljišču večje število sadnih dreves, a zaradi slabega gmojnega stanja ne morejo iz lastnih sredstev zgraditi sušilnic. Za vsako posamezno Stojkovičevo sušilnico velikega tipa znaša podpora največ 4000 din, za Glavinčevo ali Stojkovičevo sušilnico malega tipa največ 1500 din, za vse ostale tipe sušilnic pa največ tretjino resničnih stroškov za njeno zgraditev, oziroma nabavo. Banska uprava bo pri podeljevanju podpor za zgraditev sušilnic predpisala takšne pogoje in organizirala takšen način nadzorstva, da bo vsaka zloraba sprejete podpore nemogoča.

Gospodarske zanimivosti

Italijani žele kupiti od nas več lesa. Italija nam sporoča, da želi v juliju ali vsaj v avgustu trgovskih razgovorov za nakup blaga pri nas. Predvsem hoče Italija kupiti še enkrat več lesa, kot ga je doslej. V prvem polletju letošnjega leta so namreč kupili Italijani pri nas lesa za 60 milijonov lir, sedaj pa predlagajo, da bi smeli v vsakem polletju nakupiti pri nas lesa za 120 milijonov lir. V Italiji namreč radi živahne gradbene delavnosti primanjkuje predvsem gradbenega lesa, posebno, ker tega lesa ne dobe več iz bivše Avstrije. Gradbeni les bi mogli Italijani kupiti razen pri nas edino še od Rusov, kar jim pa radi politike ne gre preveč v račun.

V politiki v laseh, drugače pa kupčija. Znano je, kako so si politično v laseh Angleži in Nemci. Delajo pa drugače nemški in angleški industriji, ki se sedaj pogovarjajo, kako se bodo okoristili z industrijo bivše Češkoslovaške. Tudi Francija je z Nemčijo sklenila novo trgovinsko pogodbo do 23. junija 1940. Japonci pa bodo po novem trgovskem sporazumu od Francozov kupili za 20 milijonov jenov več kot pa doslej.

Štednja z železom v Italiji. V Italiji je z novo odredbo prepovedano rabiti železo in bodečo žico za ograje. Ograje se smejo delati le iz lesa, betona, kamenja itd.

Kupčija na čez je sedaj prepovedana pri kupčevanju z živino tudi na ozemlju bivše Avstrije, kot je bila prej že v stari Nemčiji. Ne bilo bi napačno tudi pri nas kaj slinčnega.

Češka trdoživost se lepo vidi pri češki industriji avtomobilov, ki izpodriva Nemce celo v Nemčiji sami, ohranila si je pa tudi ves drugi zunanji trg.

Cene goveje živine

Voli. Maribor debeli 4—5.25 din, poldebili 4.30 din, plemenski 4.25—5.75 din, Celje 4.50—5.50 din, Krško 4—4.50 din, Litija 4.75—5.25 din, Črnomelj 5—5.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor klavne 4.30 din, plemenske 4.50 din, klabasariče 3 din, molzne 5.25 din, breje 4.50 din, Celje 3.50—4.50 din, Krško 3—4 din, Litija 3.50—4.50 din, Črnomelj 4.25—4.50 din kg žive teže.

Telice. Maribor 5—5.50 din, Celje isto, Krško 4 din, Litija 4.50—5 din, Črnomelj 4.50—4.75 din kilogram žive teže.

Teleta. Maribor 5—6 din, Celje 5.50—6 din, Krško 5—5.50 din, Litija isto, Črnomelj 5.50 do 6 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 80 do 100 din komad, 7—9 tednov 110—120 din, 3—4 mesece 180—240 din, 5—7 mesecev 300—450 din, kilogram žive teže 6—8 din; v Ptuj je stal 6—12 tednov star pujske 90—130 din, kg žive teže pa 6.50—7 din.

Pršutari. Maribor 9.50 din, Ptuj 7.50—8 din, Celje 7—8 din, Litija 8 din, Črnomelj 7 din.

Debele svinje (špeharji). Maribor 7 din, Celje 8—9 din, Krško 8 din, Črnomelj 8 din.

Vino

Gornje Haloze (Studenice). Boljše namizno vino se je v zadnjem času prodajalo po 4 do 4.50 din liter, postavljeno na postajo v Poljčane.

Okolica Krškega. Navadno namizno vino 4 do 4.50 din liter, sortirano 5 din liter.

Litijski okraj. Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3—5 din liter.

Okraj Črnomelj. Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4 din liter, finejše sortirano 5 din.

Razgovori z našimi naročniki

M. O. Dopolnilni izpit. Pozabili ste navesti, v katero šolo nameravate vstopiti, odnosno za katero službo se potegujete; zato Vam ne moremo odgovoriti, iz katerih predmetov Vam je kot absolventu meščanske šole potreben dopolnilni izpit.

Zabranjena nove poti skozi vinograd? S. A. Preko parcele, katero ste kupili leta 1935, je lastnik sosednjega vinograda hodil že nad 30 let v svojo klet. Vi ste mu pot prepovedali, jo z obdelanjem prepričali, omenjeni vinogradnik se ni nikamor pritožil, pač pa je začel hoditi 25 m višje po isti Vaši parceli. Po stari poti ne hodi že več kot tri leta. Vprašate, ali mu morete nadaljnjo hojo preko Vaše parcele sodnijsko zabraniti, zlasti ker ima na razpolago dve javni poti, ki nista mnogo daljši in ker Vam dela škodo v vinogradu. — V splošnem se lastnik s služnostjo obremenjenega zemljišča osvobodil bremena služnosti, ako prepove upravičencu izvrševanje služnosti in upravičenec radi te prepovedi skozi tri leta služnosti ne izvršuje. V Vašem primeru pa ni tako, kajti upravičenec je sicer opustil staro pot, zato pa je začel hoditi 25 m višje — a še vedno po isti Vaši parceli. Dejansko torej ni opustil iz-

Žepne svetilke

izdeluje edino domača tvornica

IVAN PASPA I SINOV

Zagreb, Koturaška 69

Tržne cene

Meso. Govedina 8—10 din, reberca 10—12 din, svinjsko meso 13—14 din, slanina 13—14 din, svinjska mast 17—18 din, ribe: klini 9—10 din, belice 8 din, morske ribe 10—18 din, zajec 13 do 14 din kg.

Kože. Maribor goveje 9.25 din, telečje 15 din, svinjske 6 din kg, v Celju pa goveje 10 din, telečje 12 din, svinjske 6 din kg.

Perutnina. Kokoš 20—30 din, piščanec 10 do 30 din, gos 20—30 din, raca 15—20 din, kozlič 50 din.

Drva. Maribor 102 din, Krško 60 din, Litija 65 din kubični meter.

Mlečni izdelki. Mleko 1.50—2 din liter, surovo maslo 24 din, čajno maslo 30 din, domači sir 10 din kg. Liter smetane 8—10 din.

Krma. Maribor seno 52 din q, slama 40 din q, Krško seno 70 din q, slama 25 din q.

Sadje. Jabolka 10 din, hruške 8—10 din, češnje 3—8 din, marelice 8—12 din, breskve 8 do 14 din, jagode 8—10 din kg. Liter jagod 7.50 do 10 din, ribeza 2—2.50 din, malin 7.50 din, borovnic 1.50—2.50 din, češenj 1.50—4 din.

Zelenjava. Glava zelja 1—3 din, kumarca 1.50 do 5 din, zelena paprika 1.50 din, karfiola 7 din, ohrovt 1—3 din, buča 1—5 din, por 1 din; kg paradiznikov 12—14 din, špargljev 10 din, fižola v stročju 5—10 din, graha v stročju 2—3 din, liter luščenega graha pa 3.75—6.25 din.

Sejmi

Dne 17. julija živinski in kramarski: Muta, Verače (sv. Filip), Ščavnica — 18. julija tržni dan s svinjami: Dol. Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj; živinski in kramarski: Velenje, Zabukovje nad Sevnico — 19. julija svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski: Marija Gradec, Laško — 20. julija tržni dan s svinjami: Turnišče; živinski in kramarski: Bogojna, Loka pri Zusmu, Vitanje — 21. julija svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Štrigova — 22. julija svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Slivnica pri Celju.

Denar

Tuji denar s pribitkom je vreden: angleški funt 258 din, ameriški dolar 54.80 din, nemška marka 14.30 din, madžarski pengő 8.60 din, turška papirnata lira 34 din, francoski frank 1.46 din, italijanska lira 2.28 din, bolgarski lev 46 p, romunski lev 30 par, češka krona 1.50 din, poljski zlot 8.30 din, španska pezeta 2 din, švicarski frank 12.42 din, skandinavske krone (Danska, Švedska, Norveška) od 11.20 do 13 din.

vrševanja služnostne pravice, ki jo je že pripisoval s 30 letnim javnim izvrševanjem brez sile in prošnje. — V kolikor Vam upravičenec, odnosno kdorkoli dela škodo v vinogradu, Vam jo mora povrniti, a uporabo poti mu radi tega še ne smete zabraniti. Ako Vas kdo žali ali Vam grozi, mu lahko s kazensko tožbo oskrbite kazen v svrhu poboljšanja.

Soseda zahteva napravo strešnih žlebov. J. Z. Imate gospodarsko poslopje, oddaljeno 30 m od zemljišča sosedu, pred poslopjem nebetonirano gnojno jamo in jarek za odtekanje vode po lastnem zemljišču. Radi zadnjih velikih nalivov je z Vašega zemljišča otekala voda na obdelano njivo sosedu in napravila nekaj škode. Soseda trdi, da je bila to voda, ki je tekla s strehe gospodarskega poslopja in zahteva, da napravite strešno žlebovje. — Po občem državljanskem zakonu sme lastnik zemljišča prepovedati sosedu, da vpliva od svojega zemljišča z odlično vodo, kolikor presega to po krajevnih razmerah običajno mero in bistveno kratki v kraju navadno rabo zemljišča. Po Vašem popisu sodeč je šlo le za izjemno škodo, odnosno izjemen odtok, povzročen po velikih nalivih, tako da soseda nima utemeljenega raz-